

Colau, Carmena i Barberá

La setmana passada l'alcaldessa de Barcelona i l'alcaldessa de Madrid van disculpar-se públicament per declaracions o decisions poc encertades en la seva gestió de govern. Mentrestant, l'exalcaldessa de València, Rita Barberá, s'amagava al seu domicili després de la darrera onada d'investigacions i imputacions per corrupció de bona part de les persones que formaven l'equip de govern durant el seu mandat. Tres dones, tres lideratges i tres maneres d'entendre i fer la política que s'expliquen més pel gènere i la cultura política que per la ideologia.

L'actualitat ofereix circumstàncies simbòliques d'una gran riquesa analítica que serien impossibles de provocar expressament. Ningú podia preveure que la mateixa setmana que Colau i Carmena admetien errors amb naturalitat i manifestaven un compromís ferm amb la ciutadania per a la bona gestió dels seus governs, Rita Barberá callaria davant el fantasma fet realitat de la corrupció. Preguntada pel periodista Xavi Coral durant el programa *Cat*, Ada Colau admetia que va cometre un error en demanar als treballadors de metro que desconvoquessin la vaga prevista per a la setmana del 22 de febrer coincidint amb el Mobile World Congress. L'alcaldessa va disculpar-se per unes declaracions desafortunades que en cap cas, va explicar, pretenien posar en qüestió el dret a la vaga de tota persona treballadora, i va emplaçar totes les parts implicades

a seguir negociant. La inicial manca d'empatia amb la cultura sindical, segurament fruit d'una trajectòria de militància forjada en una altra cultura política, finalment va humanitzar una alcaldessa que reconeixia l'error.

Preguntada per la periodista Pepa Bueno en el programa radiofònic *Hoy por hoy*, Manuela Carmena admetia errors amb la polèmica sobre l'espectacle de titelles programat durant el Carnaval infantil. Sense entrar a analitzar la injustificada, injusta i insultant detenció i empresonament preventiu dels titellaires, Manuela Carmena va admetre errors en el procés de programació de l'espectacle. L'alcaldessa va explicar que no pensava destituir la regidora de Cultura, Celia Mayer, sinó corregir conjuntament amb ella allò que havia fallat. Va parlar oberta-

SARA MORENO

SOCIÒLOGA

ment de la necessitat de reforçar els mecanismes de coordinació i comunicació de l'àrea de cultura tot acceptant i mostrant una debilitat del seu equip de govern. A més de reconèixer l'error i manifestar el compromís de treballar per millorar, Carmena va reflexionar sobre la manca d'experiència, d'una part del seu equip, en allò relatiu a les estructures institucionals.

Simultàniament, lluny dels platós televisius i dels estudis radiofònics, molts periodistes van fer guàrdia al carrer davant del domicili de Rita Barberá, a l'espera d'obtenir alguna declaració sobre l'última presumpta trama de corrupció en el seu entorn immediat. L'espera fou en va perquè l'exalcaldessa es va mantenir amagada de les càmeres i els micròfons. La imatge de Rita Barberá ensenyant mig rostre darrere la cortina de la fi-

nestra de casa seva és una bona metàfora d'una cultura política que es recrea amb omnipotència davant l'elogi públic i desapareix amb covardia davant la crítica que l'assenyala.

La perspectiva de gènere en ciències socials permet desvincular els estils de lideratge del sexe, dona/home, i caracteritzar-los segons atributs considerats socialment femenins o masculins. S'associa el lideratge femení a la capacitat d'empatia, la proximitat, el reconeixement de l'error, la rectificació o el treball cooperatiu. S'associa el lideratge masculí a l'ambició, la distància, la competitivitat o la impunitat. El lideratge femení es forja en una politització que entén la gestió del que és públic com una millora compartida del bé col·lectiu; el lideratge masculí es forja en una politització que fa de la gestió del que és públic una ostentació del poder individual que s'autopercep i es manifesta com a inqüestionable i intocable.

Colau i Carmena comparteixen un estil de lideratge femení que les distancia del lideratge masculí que exerceix, davant l'elogi i la crítica, Barberá. Però liderar en femení no vol dir fer-ho de la mateixa manera, perquè tothom qui lidera té una cultura política al darrere. Barcelona i Madrid tenen lideratges femenins: un forjat en els moviments socials com a alternativa a les institucions tradicionals, l'altre forjat en el món de la jurisprudència institucional i la defensa legal dels drets socials. Els fets de la setmana passada posen de manifest com el gènere i la cultura política són importants per entendre el potencial de canvi del moment polític actual.

P.D.: Aquest cap de setmana ha mort Muriel Casals. Sense referir-s'hi directament, aquest article també vol homenatjar una dona que personificava els atributs del lideratge femení amb una cultura política pròpia.

SUSANA SUBIRANA

La imatge de Rita Barberá ensenyant mig rostre darrere la cortina de casa seva és una bona metàfora de la seva cultura política